פיכרא מלכא אם · מלך אתה עתיד להיות: **וסיס אדירו ממנו ומושלו מקרבו יצא** · אלמא אדיר הוא מושל: **לבנון זה בית המקדש** · שמלבין עוונותיהן של ישראל: **כרוך עליה** · דבוק ולהוט אחריה: **אין שוברין אם סתבים** · כדי שיכר לו הדרקון כך היה לכם להשחית חומת העיר ולשורפה באש כדי להשליך אותן בריווי מתוכה: **ותביקא שבקינן לה** · כך היינו מלפיס אותי עוכל להם ולהוציאם ממנה ותהיה העיר קיימת ונשליס עמך: **פריסתא** · שליח: **לא נפיק** · שנתרשו אבריו משמחת השמועה: **ורוח נכאה תיבש גרם** · וכאשר תכלה רוחך מחמת השמחה תורה אור תיבש העצם שלך: **תן לי יבנה** · שלא

אי לאו דמלכא אית לא מימסרא ירושלים בידך · אע"ג דלכתי לא מימסרא בידו עד שבא טיטוס מ"מ כיון דכבר נר עליה שלא שניס והוס כפנא הוי כאילו כבר נמסרה:

ונעשה גם והיה דס כו' · להודיע דקשה לפני המקום חורבן בית המקדש:

וניקר במוחו ז' שניס · לא נעשה טרפה בכך דדרך חוטמו נכנס ולא ניקב הקרום ושוב יש חילוק בין טריפות דחדס לבהמה כדפרישית בפרק קמא דערובין (דף ז.) * :

איברא מלכא את דאי לאו מלכא את לא מימסרא ירושלים בידך דכתיב °והלבנון באדיר יפול" ואין אדיר אלא מלך דכתי' °והיה אדירו ממנו וגו' ואין לבנון אלא בית המקדש שנאמר °ההר הטוב הזה והלבנון אר"א אמר רבי יאי מלכא אנא אמאי לא קאתית לגבאי עד האידנא בריוני דאית בן לא שבקינן אמר ליה "אילן חבית של דבש ודרקון כרוך עליה לא היו שוברין את החבית בשביל דרקון? אישתיק, אמר ליה רב יוסף ואיתימא רבי עקיבא °משיב חכמים אחור ודעתם יסכל" איבעי ליה למימר ליה "שקלינן צבתא ושקלינן ליה לדרקון וקטלינן ליה וחביתא שבקינן לה", אדהכי אתי פריסתא עליה מרומי אמר ליה "קום, דמית ליה קיסר ואמרי הנהו חשיבי דרומי לאותיבך ברישא" הוה סיים חד מסאני בעא למסיימא לאחרינא לא עייל, בעא למשלפא לאידך לא נפק, אמר מאי האי? אמר ליה לא תצטער שמועה טובה אתיא לך דכתיב °שמועה טובה תדשן עצם" אלא מאי תקנתיה ליתי אינישדלא מיתבא דעתך מינה ולחליף קמך דכתיב °ורוח נכאה תיבש גרם" עבד הכי עייל, אמר ליה ומאחר דחכמיתו כולי האי עד האידנא אמאי לא אתיתו לגבאי? אמר ליה: ולא אמרי לך? אמר ליה "אנא נמי אמרי לך? אמר ליה "מיזל אזילנא ואינש אחרינא משדרנא אלא בעי מינאי מידי דאתן לך" אמר ליה "תן לי יבנה וחכמיה ושושילתא דרבן גמליאל ואסותא דמסיין ליה לרבי צדוק" רבי עליה רב יוסף ואיתימא רבי עקיבא °משיב חכמים אחור ודעתם יסכל" איבעי למימר ליה לשבקינהו הדא זימנא, והוא סבר דלמא כולי האי לא עביד והצלה פורתא נמי לא הוי, אסותא דמסיין ליה לרבי צדוק מאי היא? זומא קמא אשקיוה מיא דפארי למחר מיא דס' פוקא, למחר מיא דקימחא עד דרווח מיעיה פורתא פורתא} אזל שדריה לטיטוס ואמר °אי אלהימו צור חסיו בו" זה טיטוס הרשע שחורף וגידף כלפי מעלה, מה עשה? תפש זונה בידו ונכנס לבית קדשי הקדשים והציץ ספר תורה ועבר עליה עבירה ונטל סייף וגידר את הפרוכת ונעשה נס והיה דם מבצבץ ויוצא וכסבור הרג את עצמו שנאמר °שאגו צורריך בקרב מועדיך שמו אותות" אמר אבא חנן אומר °מי כמוך חסין יה" מי כמוך חסין" וקשה שאתה שומע ניאוצו וגידופו של אותו רשע ושותק, רבי רבי ישמעאל תנא °מי כמוכה באלים ה'" מי כמוכה באלמים, מה עשה נטל את הפרוכת ועשאו כמין גרגותני והביא כל כלים שבמקדש והניחן בהן והושיבן בספינה לילך להשתבח בעירו שנאמר °ובכן ראיתי רשעים קבורים ובאו וממקום קדוש יהלכו וישתבחו בעיר אשר כן עשו" אל תקרי "קבורים" אלא קבוצים, אל תקרי "וישתבחו" אלא וישתכחו אמר רבי אמי °קבורים ממש דאפילו מילי דמטמרן איגלייא להון, עמד עליו נחשול שבים לטובעו אמר "כמרומה אני שאלהיהם של אלו אין גבורתו אלא במים בא פרעה טבעו במים בא סיסרא טבעו במים אף הוא עומד עלי לטובעני במים, אם גבור הוא יעלה ליבשה ויעשה עמי מלחמה" יצתה בת קול ואמרה לו "רשע בן רשע בן בנו של עשו הרשע ברוה קלה יש לי בעולמי ויתושׁ שמה" ואמאי קרי לה בריה קלה דמעלנא אית לה ומפקנא לית לה} עלה ליבשה ותעשה עמה מלחמה, עלה ליבשה בא יתוש ונכנס בחוטמו ונקר במוחו שבע שנים, יומא חד הוה קא חליף אבבא דבי נפחא שמע קל ארזפתא אישתיק, אמר: איכא תקנתא-כל יומא מייתו נפחא ומחו קמיה: לנכרי יהיב ליה ארבע זוזי לישראל אמר ליה מיסתייך דקא חזית בסנאך, עד תלתין יומין עבד הכי מבאן ואילך כיון דדש דש, תניא אמר רבי פנחס בן עזרה אני הייתי בין גדולי רומי וכשמת פצעו את מוחו ומצאו בו לצפור דרור משקל שני סלעים במתניתא תנא *כנוזל בן שנה במשקל שני ליטרין אמר אביי נקטינן: פיו של נחושת וצפורניו של ברזל כי הוה קא מיית אמר להו ליקליוה לההוא גברא ולבדרי לקיטמיה אשב ימי דלא לשכחיה אלהא דיהודאי ולוקמיה בדינא[א] אונקלוס בר קלוניקוס בר אחתיה דטיטוס הוה בעי לאיגיורי אזל אסקיה לטיטוס *בנגידא, אמר ליה מאן חשיב בההוא עלמא? אמר ליה ישראל מהו לאדבוקי בהו? אמר ליה מיליהו נפישין ולא מצית לקיומינהו זיל איגיורי בהו בההוא עלמא והויית רישא דכתיב °היו צריה לראש וגו'" *כל המיצר לישראל *)נעשה ראש, אמר ליה דיניה דההוא גברא במאי? א"ל

*) [כלומר קודם שמיצר לסם נעבה רחם שלא יתמרו ביד אומה שפילה מסר את בניו · כ"כ תוספות תניינא יג: ד"ה שלא]

במאי

מהנה
◇ ב' מקרים שי' יוסף אומר דברי הקדמונים אל ריב"ל

[בפע"ז מ"ד דינמות כתב שהוי"ש על מ"ש הוס' דסכלא כדפרישים פס"ק דעירוכין אבל לא מצאתי שם לוס עכ"ל נראה שלא היה לפניו מה שנדפס שם בתוספות דעירוכין ג. ד"ה. כגון שדרה וכו' בשם תוס' כ"י ומיהו כמה בני אדם וכו' ע"ש ומי' תוס' ב"ק לא. ד"ה נעביד ותוס' זבחים קנח. ד"ה ודלמא והוס' מולין מב: ד"ה ומ"ר יהודה ותוספות נכורות לו. ד"ה כדי]

הגהות הגר"א
[א] גם' אונקלוס בר אחתיה דטיטוס הוה כו' בגיל: ומעשה גידופיו בבית המקדש

נוסא
הוספת טיטוס ותשובת הבת קול - "תלחם עם היתוש"

נוסא/מהנה
אונקלוס אחי"נו של טיטוס - מעלה, בדיק בטיל, מספר אותיות מן האמתיים ומהנה דרכם:
1) אות בדאי להתגייר
2) מה עונשם בעולם הזאת

מסורת הש"ס
[נכורן ערך מגר ד' מיתה בנגידא מי' כיכוון]
מסכדרין קד: עיי

תחריבנה ולא תהרוג חכמיה: **ושוטילא דרכן גמליאל** · משפחת הנשיא שלא תהרגם שלא תכלה שולטנות בית דוד: **ואסווטא** · רופאים תן לי מאגמך שירפאו את רבי לחזק שלא היה יכול בתענוגותיו: **וסוא סבר** · רבן יוחנן סבר: **כולי האי** · לישבח לירושלים לא עביד ליה ואשתבח דאפי' הכלה פורתא לא עבדי הלכך בעינא מייתי הא דתיהוי הכלה פורתא: **מיא דאפארי** · מיס שישורו בהם סוכין: **מיא דסיפוקא** · סוכין גסין וקמח מעורב בהן: **קמנו לוריך בקרב מופדיך** · בבית שאתה מתוועד בו: **שמו לוטוסם סופוס** · אמרו שבימיהן סימן-דם זה של מי הוא אם לא שהרגנו את עצמו: **עלמו** · ביטי כלפי מעלה: **חסין** · מתאפק: **כמין גרגותני** · סל גדול שטופים בו יין מגת לבור וקולין קולדוי"ר: **וישקלמו כעיר אשר כן עשו** · הגבורה הזאת שאתם רואין: **מילי דמיטמרן** · מטמון ממונם של ישראל: **נאסוא** · רוח סערה: **פיסרא** · נחל קישון גרפס: **מעלגא** · פה להכניס מאכל: **מפקנא** · מוציא דרך בית הרעי: **מרזפתא** · קורנס: **מישמיך** · אותו יום מלגאר מפני קול הקורנס: **כיון דדש דש** · מהשרגיל היום ולמד בקול הקורנס הכיר בו ולא הניח ניקורו: **לפור דרור** · רומדיל"ל: **בנגידא** · אוב: בגמי

הליים עד פס פס שמות מו קהלת ח

[לפי שהגלה את ישראל שמשלו ליזוה עשם זה כתב בספר חסידים סי' תתשכ"ל]

מסורת הש"ס
*אחרי הסוגיים הנאמ' ממשיכה הגמ' בתוכן הסוגיים הנאמ' מתיחסת לאמ' קרוב לדבריהו ע"ל ר' בזיק

*אחרי הסוגיים הנאמ' בדבר הבת קול